

Valdības Vēstnesis

Maksa par „Valdības Vēstnesi” sākot no 1. janvāra:
Sapņotot ekspedicijā:
Par 1 mēnesi 75 rbj. — kap.
Piesūtot mājā un pa pastu:
Par 1 mēnesi 90 rbj. — kap.
Par atsevišķu numuru: sapņotot
ekspedicijā 3 . 25 .
Pie atkalpārdevējiem 3 . 75 .

Latvijas valdības
Iznāk katru dienu, izņemot
.
Redakcija:
Rīgā, pils. № 2. Tel. № 9-89
Runas stundas no 11—12

oficiāls laikraksts
svētdienas un svētku dienas
.
Kantoris un ekspedīcija:
Rīgā, pils. № 1. Tel. № 9-57
Atvērts no pulksten 9—3

Sludinājumu maksa:
a) tieša sludinājumi līdz 30 vien-
slēdīgām rindīņām 180 rbj. — kap.
par katru tālāku rindīņu 6 . — . .
b) citām festādēm un amata per-
sonām, par katru vienslēdīgu
rindīņu 8 . — . .
c) privātiem par katru vienslēdīgu
rindīņu 10 . — . .

№ 200 Ceturtdien, 7. septembrī 1922. g. Piektais gads

Instrukcija par balsošanas kārtību un balsu skaitīšanu Saeimas vēlēšanās 1922. g.
Rīkojums Nr. 8 par būvamatnieku un strādnieku vidējo un maksimālo dienas algu.

Valdības rīkojumi un pavēles.

Instrukcija par balsošanas kārtību un balsu skaitīšanu Saeimas vēlēšanās 1922. g.

I. Balsošanas kārtība.
1. Vēlēšanu dienās 7. un 8. oktobri, vēlēšanu telpās jābūt atvērtām balss nodošanai no pulksten 8 rītā līdz 8 vakarā.
2. Pie vēlēšanu telpu ieejas, vai priekš istabā vēlēšanu komisijas locekļiem jāpārbauda vēlēšanu dokumenti un jāizsniedz vēlētajiem kuveri kandidātu saraksta ielikšanai. Blakus vēlēšanu telpām jāierīko istaba, vai arī nodalījums, kurā vēlētajiem netraucēti varētu ielikt kandidātu sarakstus kuveros. Izeja un ieeja vēlēšanu telpās jāierīko pilnīgi atsevišķi, lai novērstu drūzmēšanos.
3. Vietējām pašvaldības iestādēm jau laikus pirms vēlēšanām jāsaprot vienā vai arī vairākas urnas (koka kastes) kuvera iemešanai. Urna pagatavojama viscauri cieti noslēgta ar spraugu virspusē. Pirms vēlēšanām jāpārbauda, ka urna un tukša un tad ta pašpārējama un aizslēdzama. Arī vēlētajam tiesība ar savu zīmogu aizslēgt urnu.
Piezīme. Uz katru 1000 vēlētajiem ir ierīkojama viena urna.
4. Par vēlēšanu gaitu iecirkņi un apakšiecirkņi komisijām abās dienās jāveid atsevišķi protokoli, atzīmējot pēdējos ar visus starpgadījumus un traucējumus, kas cēlušies pie balsu nodošanas, kā arī vēlēšanu protesti un sūdzības.
5. Vēlēšanu telpās un pie to ieejas jābūt stingrai kārtībai, novēršot katru agitāciju un strīdus vēlētajū starpā. Pie urnām vēlētajū jābūt pilnīgi vienai ierašanās kārtībai, lai novērstu drūzmēšanos un grūstīšanos.
6. Vēlēšanu telpās jābūt vienīgi tiem pilsoņi, kuŗi bāda vēlēšanu tiesības, kamdēļ pie ieejas stingri jāskatās cauri pilsoņu pasēs un kuŗiem jābūt apliecības. Pasu un apliecību kontrole uzdodama komisijas locekļiem vai citām komisijas pilnvarotām uzticamām personām. Vēlēšanu telpās jābūt vienīgi pilsoņi, kuŗi var uzrādīt Latvijas pasi vai kuŗiem jābūt apliecību, kuŗā teikts, ka kuŗi bāda vēlēšanu tiesības. Citi dokumenti nav pieņemami. Visus strīdīgus gadījumus, kādi varētu cēties pie pilsoņu vēlēšanu tiesību noteikšanas, izšķir komisija.
1. piezīme: Vēlētajū var arī apliecināt savu personību ar ārzemes pasi, kuru Latvijas valsts iestādes ir izdevušas Latvijas pilsoņiem ceļošanai uz ārzemēm.
2. piezīme. Ir jābūt arī Latvijas pasēs bez gimeinēm, bet ar pasēs īpašnieka pirksta nospiedumu.
3. piezīme. Tiem Latvijas pilsoņiem, kuŗi ir dzimuši 1901. gadā ir jābūt arī dzimšanas datums. Ja 1901. g. dzimušo pilsoņu pasē nav atzīmēta dzimšanas diena un mēnesis, tad to var pierādīt ar krustamo zīmi.
7. Katrs vēlētajū pie ieejas vēlēšanu telpās atzīmējams uz atsevišķas loksnes, lai tādejādi konstatētu vēlēšanu telpās iegājušo vēlētajū skaitu, pie kam pie ieejas nav atzīmējams vēlētajū vārds, bet ar tekošu numerāciju vienīgi vēlētajū skaits.
8. Pēc tam vēlētajū izsniedzams apzīmogots kuvers, kandidātu saraksta ielikšanai. Vēlētajū kandidātu sarakstu

var nodot vienīgi kuverā, kuŗš izsniegts vēlēšanu telpās un ir apzīmogots no vēlēšanu komisijas. Visi pārējie kuveri atzīstami par nederīgiem.
9. Pie kuvera, resp. kandidātu saraksta nodošanas komisijai, vēlētajū jābūt jāuzrāda pase, vai kuŗiem jābūt apliecība un tie ir reģistrējami atsevišķā sarakstā, apzīmējot tanī vēlētajū vārdu, uzvārdu un pasēs numuru.
10. Pēc kuvera iemešanas urnā vēlētajū pasei (kuŗiem jābūt apliecībai) jāuzspiež attiecīgs zīmogs ar uzrakstu „Saeimas vēlēšanas 1922. g. — NN vēlēšanu apgabals”. Ja kādai komisijai vēlēšanu dienā nebūtu zīmoga, tad uz pasēs vai apliecības var izdarīt uzrakstu, kuŗš liecina, ka pilsonis ir nodevis savu balsi. Uzrakstam jābūt parakstītam no komisijas priekšsēdētāja vai viņa pilnvarotās personas.
11. Abās vēlēšanu dienās pēc pulksten 8 balss var nodot tikai tie vēlētajū, kuŗi līdz tam laikam ieradušies vēlēšanu telpās. Pēc tam vēlēšanu telpās slēdz, kastes ar nodotām balsīm aizslēgt ar komisijas priekšsēdētāja zīmogu; arī komisijas locekļiem un vēlētajū ir tiesība pielikt savus zīmogus. Kastes atstājamās vēlēšanu telpās komisijas vai policijas uzraudzībā līdz vēlēšanu komisija, ieradušos vēlētajū klātbūtnē, pārbauda, ka vēlēšanu kastes atrodas kārtībā.
II. Balsu skaitīšana.
12. Balsu skaitīšana vēlēšanu iecirkņos uzsākama 9. oktobra rītā, iecirkņā vēlēšanu komisijas noteiktā stundā un vietā.
13. Balsu skaitīšana izdarāma uz atsevišķiem formulāriem un par to sastādāms atsevišķs protokols, kuŗā atzīmējami galīgie balsošanas rezultāti.
14. Pirms balsu skaitīšanas pēc vēlētajū skaita atzīmēm un reģistrācijas sarakstiem konstatē piedalījušos vēlētajū skaitu, kuŗu protokolē.
15. Pie urnas atvēršanas izņem no tās visus kuverus un tos saskaita. Kuveru skaitu protokolē.
16. Pēc kuveru saskaitīšanas, tos attaisa un no tiem izņem kandidātu sarakstus, sadala tos pēc atsevišķu kandidātu sarakstu numuriem. Tad ņem visus viena numura kandidātu sarakstus, un sāk tos skaitīt apakšā minētā kārtībā, pie kam tomēr pirms skaitīšanas atdala nost nederīgos sarakstus.
17. Par nederīgiem sarakstiem atzīstami veseli kandidātu saraksti, ja uz tiem taisītas atzīmes, kuŗas liecina, ka balsošanas saraksts iezīmēts, lai tas atšķirtos no citiem sarakstiem. Par nederīgiem, piemēram, atzīstami saraksti:
a) kuŗus vēlētajū vai cita persona parakstījušas,
b) uz kuŗiem bez kandidātu vārdiem ir vēl citi uzraksti.
c) kuŗi ielikti kuverā kopā ar kādu priekšmetu, vai papīru, atgrieztu talonu u. t. t.
d) sagraizīti saraksti,
e) saraksti ar uzlīpinātiem taloniem,
f) uz kuŗiem atrodami vairāk kandidātu vārdi, nekā apgabalā ievēlamo deputātu skaits,
g) kuŗos viena vai vairāku kandidātu vārdi ir pastripoti vai citādi atzīmēti.
18. Par nederīgiem atzītie saraksti ir jānoliek tūlī atsevišķi, lai tie pie skaitīšanas nesajuktu ar derīgiem. Uz nederīgiem sarakstiem vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs, vai viņa vietnieks, ar savu parakstu taisa attiecīgu atzīmi: „nederīgs”, tos numurē un pēc numuriem atzīmē balsu skaitīšanas protokolā to nederīguma iemeslus.
19. Pēc nederīgu sarakstu atdalīšanas, visus pārējos sarakstus sadala divās grupās: grozītos un negrozītos.

20. Par negrozītiem uzskatāmi saraksti, kuŗi neatšķiras no vēlēšanu komisijas izsūtītiem kandidātu sarakstiem. Grozīti ir tie saraksti, kuŗos vēlētajū izdarījis kādus stripojums, vai ierakstījis kandidātus no citiem sarakstiem.
21. Negrozītie saraksti atsevišķi jāskaita un skaitīšanas rezultāti nekavējoši jāieraksta skaitīšanas loksnes. Pēc tam tie atliekami nost.
22. Grozītie saraksti vispirms jāsaug divās slejās, pēc kam atsevišķas slejas savukārt sadalāmas grozītās un negrozītās. Negrozītās slejas tūdā saskaita un rezultātus ieraksta skaitīšanas loksnes. Grozītās slejas turpretim sagriež atsevišķos talonos, kuŗus saskaita un rezultātus ieraksta skaitīšanas loksnes. Pie atsevišķu talonu saskaitīšanas jānodala nost taloni, kuŗi atzīstami par nederīgiem un protokolā atzīmējams nederīgo talonu skaits no katra saraksta, grupējot tos pēc nederīguma veidiem.
Piezīme. Tukšie taloni, kuŗos kandidātu vārdi nav iespiesti nedz ierakstīti, un taloni, kuŗos kāds kandidāts ir stripots, bet cits viņa vietā nav ierakstīts, ir līdzskaitāmi un nāk par labu tam sarakstam, uz kuŗa šie taloni atrodas. Kādam atsevišķam saraksta kandidātam minētie taloni nenāk par labu.
23. Par nederīgiem atzīstami vienīgi šādi taloni:
a) Ja uz viena kandidātu saraksta viena kandidāta vārds atrodas vairāk kā vienu reizi uzrakstīts, vai uzspiests, tad šī kandidāta vārds resp. talons, skaitāms tikai vienu reizi, bet pārējie taloni ar šī paša kandidāta vārda atzīstami par nederīgiem,
b) nederīgi ir taloni, kuŗos iespiests vārds nav stripots, bet cita kandidāta vārds ir ierakstīts,
c) taloni nederīgi, ja tanis ierakstīti personu vārdi, kas attiecīgā apgabalā nemaz nav par kandidātiem uzstādīti,
d) taloni nederīgi, ja tanis ierakstītie vārdi ir nesadalāmi,
e) taloni ir nederīgi, ja tanis iespiests kandidāta vārds stripots, pēc tam ierakstīts cita kandidāta vārds un arī tas atkal stripots,
f) taloni ir nederīgi, ja ierakstīts kandidāta vārds, neatzīmējot šī kandidāta numuru, vai ir uzrakstīts vienīgi kandidāta numurs bez kandidāta vārda,
Visi minētie iemesli dēļ par nederīgiem atzītie taloni nav skaitāmi, turpretī visi pārējie derīgie taloni, kuŗi atrodas sarakstā, kuŗā sastopams viens vai vairāk nederīgie taloni, skaitāmi.
24. Balsu skaitīšana augšminētā kārtībā izdarāma paštāvīgi, katrā vēlēšanu iecirknī.
25. Balsu skaitīšana katrā atsevišķā vēlēšanu iecirknī jābūt beidzta ne vēlāk, kā 14. oktobrī, 16. oktobrī līdz pulksten 12 dienā visi vēlēšanu dienu un balsu skaitīšanu protokolā līdz ar vēlētajū reģistrācijas un balsu skaitīšanas listēm nododami attiecīgajai apgabalā vēlēšanu komisijai, kuŗā tad saskaita balsošanas rezultātus par visu apgabalu un konstatē ievēlamos deputātus. Tūlī pēc balsu skaitīšanas beigšanas katrā iecirknī komisijai viens galīgā protokola noraksts ir piesūtāms centrālajai vēlēšanu komisijai.
Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs M. Skujenieks.
Sekretārs O. Nonācs.

Rīkojums Nr. 8 par būvamatnieku un strādnieku vidējo un maksimālo dienas algu.*)

Iekšlietu ministrija, saziņā ar valsts kontroli, uzdod visiem resoriem pie iepriekšējo maksas aprēķinu sastādīšanas lietot zemāk pievēstās būvamatnieku un strādnieku vidējās dienas algas cenas.
Pie darbu izvešanas saimnieciskā kārtā, ja vienā vai otrā gadījumā nebūtu iespējams pieņemt amatniekus vai strādniekus par vidējām cenām, resoriem ir tiesība maksāt līdz tabelē uzrādītām maksimālām cenām.
Pārsniegt maksimālās cenas var tikai ar katreizīgu valsts kontroles piekrišanu, uzrādot motivētus iemeslus.
1922. g. 30. augustā.
Iekšlietu ministra biedrs
A. Birznieks.
Būvvaldes priekšnieks,
inženieris E. Kolpaks.

Valdības iestāžu paziņojumi.

Pasta ziņas.
Pa peldu sezonas laiku Ķemeros atvērto pasta un telegrafa kantori neslēgs, bet atslās arī pa ziemu.
Administratīvais finansu direktors
Krūmiņš.
Nodaļas vadītājs Kļaviņš.

Paziņojums.
Kafa gūsteku un bēgļu nodaļa nosūtīs 31. izceļotāju transportu uz padomju Krieviju š. g. 18. septembrī. Izceļotājiem jāierodas stacijā Rīgā I. pulksten 7 vakarā. Mantas līdzī ņemt atļauts saskaņā ar reevakuācijas līgumu (skat. „Valdības Vēstnesis” № 134 — 1920. g.).
Pašvaldības departamenta direktora palīgs J. Eizenbergs.
Darbvedis H. Bērziņš.

Ventspils apriņķa kara cietušo pensiju komisija

uzaicina visus apriņķi, Ventspili un Piltenes pilsētās dzīvojošus kara invalīdus, kas vēl nav medicīniski izmeklēti un kuŗiem ir tiesības uz pensiju, ierasties š. g. 19. septembrī, pulksten 9 no rīta. Ventspili, apriņķa valdes telpās.
Ja ierodas arī tiem invalīdiem, kuŗiem atzītas invalīdu tiesības uz vienu gadu un šis gads jau notecējis.
Invalīdiem jāņem līdzī uz komisijas sēdi pase un visi uz kafa dienestu attiecināmie dokumenti.
Priekšsēdētājs A. Girgenšons.
Darbvedis K. Sāmits.

Paziņojums.

Pārtraucama Ernsta Heinricha dēļa Kaizera meklēšana, kuŗš izsludināts „Valdības Vēstneša” 61. numurā, kā neieradies uz iesaukšanu 1921. g. 28. septembra likuma kārtībā, jo viņa atrašanās vieta uzziņāta.
Rīgas kafa apriņķa priekšnieka palīgs pulkvedis-leitnants Muižulis.
Darbvedis, kafa ierēdnis
Mežurauts.

Pārbaudījums.

„Valdības Vēstneša” š. g. 197. numurā iespiestā taksē par valsts krāj- un kredītbankas un viņas nodaļu pa pastu pārsūtāmām slēgtām vērtvēstulēm un vērtspakām* iespiests:
2) Apdrošināšanas maksa:
a) priekš sūtījumiem ar uzdotu vērtību līdz 10,000 rbj. 0.03%
Jābūt:
2) Apdrošināšanas maksa:
a) priekš sūtījumiem ar uzdotu vērtību līdz 10,000 rubļiem — 0.3%
*) Skatīties cenu tabelī 2. lapas pusē.

- 6) Kuldīgas apriņķi: a) Lutriņu pag. Krimpijos, b) Svārdes pagastā: a) Lībenos un b) Bērzkalnos, c) Kursiņu pag. Biņķos, d) Cīceres pag. Kāršos un e) Sāļiņu pag. Dunduros.
- 7) Aizpules apriņķi: Laides pag. Laides muižā.
- 8) Daugavpils apriņķi: a) Pustines pag. — 2 punktus un b) Pridruiskas pag. Baibinovas stacijā.
- 9) Ludzas apriņķi: Zvirgzdienas pag. — 5 punktus.
- 10) Rēzeknes apriņķi: a) Rozenmuižas pag. Vogaju sādžā, b) Makašanu pag. Kozlavas sādžā, c) Kaunates pag. — 3 punktus, d) Andrupinas pag. Andrupinas miesta un e) Rēzeknes pilsētā — 2 punktus.

XI. Lipīgais maksts katars. (Voginits infectiosa.)

Cēsu apriņķi: Ogres pag. Ogres muižā. XII. Pasterellosis.

Valkas apriņķi: a) Dūres pag. Vecvieskalnos un b) Annas pag. Guldupos.

XIII. Stīvuma krampis (Tetanus).

1) Valkas apriņķi: Lejasciema pag. Janušos. 2) Kuldīgas apriņķi: Kuldīgas pilsētā — 2 punktus un Saldus pag. Saldus muižā.

XIV. Plankuma drudzis (Morbus maculosus).

Kuldīgas apriņķi: Griķu pag. Krjukos.

XV. Bakas (Variola).

1) Rīgas apriņķi: a) Plāteres pag. Kīkos, b) Bebru pag. Liekturmos un c) Viskaln pag. Pumpuros. 2) Kuldīgas apriņķi: a) Lutriņu pag. Durbjos, b) Saldus pilsētā — 1 punktā un c) Kuldīgas pilsētā — 1 punktā.

XVI. Anaemia infectiosa.

1) Jelgavas apriņķi: Jelgavas pilsētā — 2 punktus. 2) Ventspils apriņķi: Sarkanmuižas pag. Kostsmuižā.

XVII. Kašķis (Scabies).

- 1) Rīgas apriņķi — 3 punktus
- 2) Cēsu — 1
- 3) Valmieras — 2
- 4) Jelgavas — 1
- 5) Kuldīgas — 1
- 6) Liepājas — 2
- 7) Ilukstes — 1
- 8) Ludzas — 1
- 9) Rēzeknes — 2

Bez augšā minētiem vēl tiek karantīnā turpināta sekošos „liellopu plaušu sērgas“ punktos, kuri agrāk reģistrēti:

- 1) Valkas apriņķi: a) Vecgulbenes pag. Svēlberga pusmuižā, b) Beļavas pag. Kubuņiekos, c) Aisviķu pag. Lapšos.
- 2) Ludzas apriņķi: a) Kāršavas pagastā: a) Novoseiki sādžā un b) Kobilova sādžā un b) Balinovas pag. Odumova sādžā.

Veterinārvaldes priekšnieks, veterinārārstis Cīrulis, Darbvedis (paraksts)

Prese

Zemes jautājums Igaunijā.

„Vaba Maa“ raksta 5. septembra ievadā: „Igauniju zemes reformas pirmais cēliens drīz beigsies: kā dzirdams, muižu sadalīšanu un izmērīšanu pabeigs 1923. gadā. Līdz ar to rodas spiedoša vajadzība, lai zemes likumā neizšķirtos jautājumus — atbildību par atsavinātām muižām un gruntnieku tiesības — galīgi izņemtu likumdošanas ceļā. Vispirms tas vajadzīgs gruntnieku labā, jo viņu stāvoklis tagad, isa termiņa nomas līguma laikā, ir pavisam nenormāls. Tikai tad, kad gruntnieki būs sava zemesgabala pilntiesīgi saimnieki — vai nu muiža nomas vai arī privatīpašuma tiesībās — tie varēs strādāt pārliecībā, ka viņu darba augļi piekritīs viņiem pašiem un viņu ģimenēm. Šai pārliecībai ir liela psiholoģiska un saimnieciska nozīme, jo tā pavairo gruntnieka darba prieku un enerģiju, kas tik ļoti krit svarā saimnieciskās atjaunošanās laikā. Bet gruntnieku stāvokli nevar nodrošināt ar likumu, kamēr atsavinātās zemes vēl skaitas par valsts īpašumu, kamēr ar tām vēl saistās obligācija un atbildības jautājums. Igauniju zemes likums, kā jau teiktas, atstāj šo jautājumu izšķiršanu sevišķam likumam. Līdz šim zemkopības ministrija izstrādājuse tikai likumprojektus par to parādū uzņemšanu no valsts puses, kuri ingrosēti uz atsavinātām muižām. Ar šo likumu galīgi noskaidros

valsts tiesības uz atsavinātām muižām, un muižas ierakstis zemes grāmatās uz valsts vārda, bet jautājums par attiecībām ar agrākiem īpašniekiem paliek tomēr neizšķirts. Atbildības jautājums jāizšķir pilnā apmērā, lai ar to aivieglotu zemes likuma tiesiskās un finansiālās puses galīgu izšķiršanu.

Izņemot galējos kreisos, kas prasa muižu konfiskāciju, visas igauņu politiskās partijas atzīst, ka atbildība par muižām ir jāmaksā, domu starpības ceļas tikai jautājumā par atbildības lielumu. Tāpēc vēl partijas nav konkretizējušas savas vispārējās formulas par atbildību uz tiesiskiem pamatiem, par atbildības saskaņošanu ar valsts interesēm u. t. l. Savas prasības konkretizējuši vienīgi agrākie muižu īpašnieki, kas liekas esam tais domās, ka kara un revolūcijas saimnieciskās katastrofas nav ķērušas viņu muižas, un ka tiem ir tiesība prasīt pirmskara muižu cenu zelta rubļos vai sterliņu mārciņās.

Šādu viedokli nevar citādi nosaukt kā par labās puses lielniecismu, un viņš būtu tikai tad apspriežams, ja ar šādas atbildības izsniegšanu ievestu sevišķu īpašuma nodokli, kas privātas rokās sakopoto mantu atkal atdotu valstij atpakaļ. Maksāt agrākiem muižniekiem kautkādu „sāpju naudu“, kādu tie saņēma no bijušās krievu valdības par krogu tiesībām, — igauņu valdībai nav ne mazākā iemesla, un te nelīdzēs nekāda izkārtne par minoritatu tiesībām, ne arī kāds cits tamlīdzīgs līdzeklis.

Raksta beigās autors apskata Lietavas zemes likumu, uzstādotams to savā ziņā par paraugu.

Jaunās valstis.

Lietava.

Lietavas zemkopības un rūpniecības izstāde.

10 septembrī Kaunā atklās pirmo Lietavas zemkopības un rūpniecības izstādi. Dažu ārvalstu ekspozentu piedalīšanās piedod šai izstādei starptautiskas izstādes raksturu. Visas vietas izstādē jau ieņemtas un tālāku pieteikšanos vairs nepieņem. No ārvalstīm Čehoslovākija (6 firmas) piedalās ar lauksaimniecības mašīnām, papīra un grāmatrūpniecības ražojumiem, medicīnas preparātiem, Vācija ar zemkopības mašīnām, lauksaimniecības rīkiem, manufakturu, Danijas lopkopību reprezentē vaislas lopi, Zviedrija izstādīs lauksaimniecības ražojumus, dažas angļu firmas piedalās ar vaislas lopu paraugiem un mašīnrūpniecības izstrādājumiem. No Latvijas piedalās viena firma, kuja izstādīs linu apstrādes mašīnas. Ievērojamāko vietu ieņems pašas Lietavas ekspozīcija no dažādākām Lietavas zemkopības un rūpniecības nozarēm.

Izstāde notiks Vitauts kalna laukumā, no kuja atklājas skats uz Kaunas pilsētu, tās skaisto kalnaino apkārtni un Nemanas upi. Pašlaik izstādes laukumā notiek priekšdarbi, ceļ paviljonus, ierīko alejas, taisa pievedceļus un c. Ceļamo paviljonu skaits sniedzās gandrīz līdz 20. Aisevišķus paviljonus ceļ Čehoslovākijas, Vācijas un ievērojamākas Lietavas firmas. (Lietavas preses birojs).

Pretalkoholisks kongress Lietuvā.

13. un 14. septembrī Kaunā notiek Lietavas atturības kongress. Uzaicināti viesi no Latvijas un Igaunijas. No Latvijas, paredzams, piedalīsies un referēs par pretalkoholisku kustību Latvijā adv. Kempels. (Lietavas preses birojs).

Polija.

Balsošana Augššlezijā.

Balsošanā attiecībā par nākošo iekārtu Augššlezijā poļu iedzīvotāji, saskaņā ar poļu komitejas uzsaukumu, neņēma daļību. Balsoja tikai vācieši, un kā to varēja jau paredzēt, lielais vairākums izteicās par pievienošanu Prūsijai. (Poļu preses birojs).

Tautu līgas delegata ierašanās.

Tautu līgas delegāts Saura, kurš ir izsūtīts ar nolūku izvest dzīvē tautu līgas lēmumu attiecībā uz neitralas jostas sadalīšanu, ieradās Varšavā, un no turienes dosies uz Kaunu. (Poļu preses birojs).

Austruma gadatirgus.

Pa Austruma gadatirgus laiku tiks ieviesta pastāvīga gaisa satiksmi starp Varšavu un Lvovu. Brauciens ilgs 3 1/2 stundas. (Poļu preses birojs).

Somija.

Somu jaunais parlaments.

Helziņforsā, 5. septembrī. Šodien atklāja jauno somu parlamentu. Pirmās dienas programmu pildīja pilnvaru pārbaudīšana. Visas iesniegtās pilnvaras atzītas par pareizām. Prezidiņa vēlēšanu atlika uz nākošo sēdi. LTA.

Somija un atbrūšanās konference.

Helziņforsā, 5. septembrī. Somijas valdība iesniedza padomju valdībai notu, kuja paziņo, ka Somija pieņem uzaicinājumu uz atbrūšanās konferenci, bet vēlas to noturēt tikai oktobra vidū. LTA.

Ārzemes.

Vācu un franču līgums.

Berlinē, 5. septembrī. Volfa telegrāfa agentūra sniedz tuvākas ziņas par līgumu, kuju parakstījuši Stiness un franču senators de Libersaks (Lubersac) par vācu materiālu piegādāšanu Francijas izpostītiem apgabaliem.

Berlinē, 5. septembrī. „Berliner Tageblatt“ ziņo, ka Stiness informējis vācu valdību par savu līgumu ar Francijas izpostīto apgabalu atjaunošanas savienību. Tuvākās dienās vācu kabinets noturēsot oficiālu apspriedi par to. LTA.

Rīga.

Paziņojums.

Rīgas pilsētas valde uzaicina visus tirdzniecības uzņēmumu īpašniekus, kuji iesākuši tirgoties 1921. gadā, ierasties tirdzniecības nodalā nokārtot līdz š. g. 20. septembrim apgrozījuma nodokļa maksājumus par 1921. gadu (sk. „Valdības Vēstnesis“ №№ 223, 234 un 242 — 1921. g. 3., 15. un 25. oktobrī), uzrādot kvītes par jau nomaksātām nodokļu sumām.

Pretejā gadījumā nenomaksātais apgrozījuma nodoklis līdz ar soda naudu tiks piedzīts administratīvā kārtā. Pilsētas valde.

Poļu konsulata ziņojums.

Vietējā poļu konsulātā nekās nav ziņas par Polijas sūtņa Dr. Jodko aiziešanu no Rīgas, kā to ziņoja dažas avizes.

Pasta ziņas.

Šī gada augusta mēnesi izņemtas no pasta kastītēm un nav nosūtītas pēc pierības:

- a) 8 vēstules bez adresēm,
- b) 15 pastkartes bez adresēm,
- c) 9 banderoles bez adresēm,
- d) 3 pastkartes ar nepilnīgām adresēm,
- e) 17 banderoles bez samaksas ar pastmarkām,
- f) 3 banderoles samaksātas ar pastmarkām, kas izņemtas no apgrozības.

Kantora priekšnieks J. Kļaviņš. Pasta-telegr. ierēdnis A. Vasiļjevs.

Māksla.

Nacionālais teatrs. Konstatējama mūsu zinātnieku dzīvā interese par liela grieķu klasiskā darba izrādi. Otrdienas mēģinājumā noskatījās profesori E. Felsbergs un P. Kiļkauka un izsaca arī savus novērojumus un norādījumus. Saskaņā ar augstskolu zinātnu komisijas atzinumu traģēdijas īpašvārdu izrunā izdaris dažus grozījumus, tuvojoties vārdu grieķiskai fonetikai, — tā piem, izrunās Oidips (ne Edips), Foibs, Teiresijs u. t. l. — Izradē masu skatos piedalīsies prāvā skaitā starp citu arī augstskolu studenti. Traģēdija parādīsies uz skatuves, cik paredzams, jaunēdēļ. Līdz tam pa reizei izrādīs šādas populāras lugas: pīktdien, 8. septembrī, Šekspira komēdija „Vindzoras jautrās sievas“, sestdien — Adolfa Alunana „Kastie tādi, kas dziedāja un svētdienas vakarā Berrini dienvidnieciski spilgtu dramatisko fresku „Zaimotājs“. — Sagatavošanā Kārļa Sternheima vēlēšanu komēdiju „Kandidāts“ A. Mierlauka režijā un Emīlijas Prūsas (Gretijas) dramu „Gaisa dārzeņi“ Ernsta Feldmana režijā. Teatra birojs.

Tirdzniecība un rūpniecība.

Kursi.

Rīgas birža, 1922. gada 7. septembrī.

Zelta lats (0,29032 gr.)	50.00
Amerikas dolārs	254.00 — 260.00
Angļu mārciņa	1142 — 1162
Francijas franka	20.00 — 20.50
Itālijas lira	10.75 — 11.25
Beļģijas franka	18.75 — 19.25
Sveices franka	48.50 — 49.50
Zviedrijas krona	68.00 — 69.00
Norveģijas krona	42.50 — 43.50
Dānijas krona	54.75 — 55.75
Cehoslovaku krona	9.09 — 9.19
Holandes guldenis	99.75 — 101.25
Vācijas marka	0.18 — 0.21
Somijas marka	5.54 — 5.64
Igaunijas marka	0.70 — 0.73
Polijas marka	0.00 — 0.03.50
Padomes rbļ.	—
10 Krievu zelta rbļ.	1250.00
Zelts (Londonā) par 1 unci tīra zelta.	—
Krievijas sudrabs (rbļ. sika n.)	94.50 / par 1 rbļ. 43.00
5% neatkar. aizņem.	100 — 105
20 zelta fr. 6% Rīg. hip. biedr. ķīlu zīmes.	975
50 zelta fr. 6% Rīgas pils. kr. biedr. ķīlu zīmes.	— 2500
100 zelta fr. 6% Rīgas pils. kr. biedr. ķīlu zīmes.	— 5000
Rīgas biržas komitejas kotācijas komisijas priekšsēdētājs A. Kacens.	—
Zvēr. biržas makleris M. Okmiāns.	—

Rīgas ostā ienākuši kuģi.

5. septembrī. Erik, zviedru tvaikonis, 362 reģ. ton. bruto, no Lōrvick ar sīķēm. Dione, vācu tvaikonis, 1107 reģ. ton. bruto, no Hamburgas ar gabalu precēm. Fair Head, angļu tvaikonis, 1692 reģ. ton. bruto, no Rēvels, daļa līnu. Erika, latv. buņenīks, 125 reģ. ton. bruto, no Valgalciema ar malku.

No Rīgas ostas izgājuši kuģi.

5. septembrī. Iris, zviedru tvaikonis, 353 reģ. ton. bruto, uz Rēveli ar gabalu precēm. № 54 H. v. H., latviešu jūg. prāmis, 368 reģ. ton. netto uz Neubadi tukšā. 6. septembrī. Neubad, latviešu tvaikonis, 95 reģ. ton. bruto, uz Aināziem ar gabalu precēm.

Telegramas.

(Latvijas telegrāfa aģentūras ārzemju telegramas.)

Maskavā, 6. septembrī. Jekaterinoslavā notiesāti uz nāvi 52 peļļurieši.

Maskavā, 6. septembrī. Nodomatā Krievijas zinātnieku izrādīšana pagaidām apturēta.

Maskavā, 6. septembrī. Viskrievijas izpildu komiteja nolēmus, ka dzelzsceļu ka ēs no pasažieriem vairs nav jāprasa nekādas apliecības vai braukšanas atļaujas. Apgabalos, kur iebraukšana aprobežota kontrolē pēkritis vienīgi iekšlietu komisariata orgāniem.

Maskavā, 6. septembrī. Maskavas radio ziņo, ka Krimā cēribas uz ražu nav papildījušās. Bada cietēju palīdzības iestādēm Krimā būs jācēdina arī uz priekšu ne mazāk par 350.000 iedzīvotāju. Sevišķi bēdīgā stāvoklī atrodas bērni. No sādžām pienākot lūgumi atvērt patversmes bez pajūma palikušiem bērniem.

Berlinē, 6. septembrī. Pēc Vācijas statistiskās pārvaldes ziņām, augusta mēnesī cenas par nepieciešamākām pārtikas vielām un precēm cēlušās par gandrīz 50%.

Berlinē, 6. septembrī. Pēc laikrakstu ziņām, Čičerinam Berlinē 5. septembrī taisīta izdevīgā kārtā operācija. Pēc īsas atpūtas Čičerins jau nākošā nedēļā atgriezīsies uz Maskavu.

Bordo, 6. septembrī. (Radio.) Pēterpils ģeoloģiskā komiteja ziņo, ka Ziemeļsībirijā atrasti divu polarcēlojāju — Tessenā un Kundzena līķi, kuji piedalījušies 1918. gada Amundsenā ekspedīcijā.

Pragā, 1. septembrī. (Č. P. B.) Čehoslovaku tautas socialistu partijas izpildu komiteja atraidījuse komunistu priekšlikumu par vienotas frontes dibināšanu. Noraidījumā komiteja paskaidro, ka kopdarbība ar vietējiem komunistiem nav iespējama tādēļ, ka viņi padodas rīkojumiem no Maskavas un piekoptj politiku, kuja iziet uz Čehoslovākijas valsts noārdīšanu un saimnieciskās atlistības iznīcināšanu.

Redaktora vietā: J. Janovskis-Janševskis.

